

Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Острозьке вище професійне училище»

Тестові завдання для самоконтролю

10-11 КЛАСИ

Посібник з української мови

Острог – 2021

Боднар Т.П. Тестові завдання для самоконтролю 10-11 класи. Посібник з української мови. Державний професійно-технічний навчальний заклад «Острозьке вище професійне училище». Острог, 2021. – 43с.

Розробники:

Боднар Тамара Петрівна - викладач вищої категорії, старший викладач.

Рецензенти:

Климчук Марта Миколаївна – методист НМЦ ПТО у Рівненській області.

Методичні рекомендації затверджено методичною комісією Державного професійно-технічного навчального закладу «Острозьке вище професійне училище» від 13.10.2021 року № 2 протоколу.

Методичні рекомендації затверджено навчально-методичною радою НМЦ ПТО у Рівненській області

від _____ № ____ протоколу.

ЗМІСТ

1. Про автора.....	4
2. Передмова.....	5

3. Тематичний контроль мовних знань і вмінь. 10 клас. Одиниці мови.....	6
4. Орфографія. Морфологія.....	9
5. Будова слова.....	15
6. Лексикологія й фразеологія.....	17
7. Елементи практичної риторики.....	20
8. Тематичне тестування. 11 клас. Словосполучення і речення, синтаксичні зв'язки в них	23
9. Види простих речень.....	25
10. Види складних речень.....	27
11. Основні пунктограми у простому реченні.....	29
12. Основні пунктограми у складному реченні.....	33
13. Пряма мова. Діалог.....	35
14. Будова тексту.....	37
15. Елементи практичної риторики.....	39
16. Список використаних джерел.....	42

Про автора

Боднар Тамара Петрівна

**Викладач Державного професійно-технічного навчального закладу
«Острозьке вище професійне училище»**

Освіта: вища Рівненський державний

педагогічний інститут

ім. Д. З. Мануїльського

Фах: вчитель української мови і літератури

Посада: викладач суспільно – гуманітарних дисциплін

Кваліфікація: спеціаліст вищої категорії

Педагогічне звання: старший викладач

Професійне кредо: Жити й працювати задля того, щоб допомагати вихованцям знаходити своє місце в житті. Вести стежиною у світ, ім'я якому – майбутнє.

Життєве кредо: «Якщо усі – від ворогів до друзів –
Тебе за честь і совість визнають,
Якщо живеш і дишеш в повні груди
І сенс буття найдеш нарешті свій,
Тоді Земля тобі належить буде
І станеш ти Людиною на ній.»

Передмова

Пропонований посібник призначений в першу чергу для здобувачів освіти, які готуються до ступу до вищих навчальних закладів та братимуть участь у зовнішньому незалежному оцінюванні.

Посібник полегшить роботу вчителя та дозволить скоротити час в підборі тестового матеріалу з окремих розділів мови: «Фонетика. Орфографія», «Будова слова. Словотвір», «Лексикологія», «Морфологія», «Синтаксис і пунктуація», «Лінгвістика тексту», «Риторика».

Тести – специфічний метод перевірки набутих здобувачами освіти усних та письмових умінь і навичок. Простий, на перший погляд, вибір правильної відповіді із запропонованих варіантів потребує виконання певних аналітичних операцій (ідентифікації, класифікації, порівняння тощо), спрямованих на виокремлення диференційних ознак тестової одиниці, що, як відомо, є підґрунтям для засвоєння навчального матеріалу.

Посібник може бути корисним вчителям, оскільки допоможе з'ясувати рівень засвоєння здобувачами освіти вказаної теми, розвивати логічне мислення, пам'ять, вміння використовувати здобуті знання на практиці, формувати навички самостійної роботи, здійснити об'єктивне оцінювання знань учнів.

Тематичний контроль мовних знань і вмінь. 10 клас

Одиниці мови

1. Оберіть правильний варіант відповіді

Фонетика – це розділ мовознавства, що вивчає

А) будову слова;

Б) способи творення слів;

В) звукову систему мови, способи її функціонування;

Г) лексичний склад мови.

2. Звуки мови поділяються на голосні та приголосні

А) так;

Б) ні.

3. Оберіть рядок, у якому всі звуки дзвінкі

А) [б], [у], [т], [з], [ж], [г];

Б) [б], [д'], [з], [дз], [в], [р];

В) [в], [л], [н'], [ц], [г], [г];

Г) [п], [ш], [т'], [к], [х], [с].

4. У якому рядку всі ненаголошені голосні можна перевірити наголосом?

А) березень, бриніти, тривога, вітер, великий, криве;

Б) темніти, земля, кривенька, держу, клекотіти, несу;

В) ожеледь, берег, дерево, дрижати, тривалий, дизель;

Г) вимоги, широкий, зелень, шелест, динамо, семеро.

5. Оберіть рядок, у якому фонетична транскрипція виконана правильно

А) [п'дйіхати], [о'с'ел'а], [снан:'а];

Б) [шчас'т'а], [жи'т:'а], [джм'іл'];

В) [ден'], [йуніс'т'], [дзв'н'іти'];

Г) [йіжак], [підводи'ц:'а], [йалу'неви'й].

6. Впишіть на місці крапок пропущені голосні літери. Оберіть рядок, у якому в словах іншомовного походження пишеться *и*

А) ф...алка, Ш...ллер, мат...матика, Флор...да, л...ман;

Б) г...мн, Р...м, с.стема, ц...фра, д...якон, фа...тон;

В) ід...ал, Пар...ж, фа...тон, Атлант...да, Н...цца;

Г) Антаркт...да, д...ректор, Алж...р, Ч...каго, д...зель, дж...нси.

7. Оберіть рядок, у якому в усіх словах правильно вжито апостроф

А) п'янкий, пів'яблука, міжгір'я, м'ята, з'юрмитися, дит'ясла;

Б) моркв'яний, різнотрав'я, верф'ю, п'ятилітній, сім'я, кав'ярня;

В) пів'Європи, зв'язувати, пір'я, м'ята, Св'ятослав, бур'я;

Г) тьм'яний, пом'янути, пів'ясена, черв'як, пуп'янок, львів'янин.

8. У якому рядку в усіх словах правильно вжито буквосполучення *йо*?

А) мільйон, Муравйов, йод, Снигирийов, прийом, його;

Б) йому, Линйов, курйоз, бульйон, вйокати, дйоготь

В) район, бульйон, серйозний, привілейований, Соловйов, Воробйов;

Г) Пушкарйов, синйого, крайовий, Йосип, підйомний, павільйон.

9. Оберіть правильний варіант відповіді.

М'який знак пишеться після м'яких:

А) д, т, з, с, дз, ц, л, н у кінці слова та складу;

Б) б, п, в, м, ф, у кінці слова та складу;

В) після р у кінці слова або складу;

Г) після н перед ж, ч, ш, щ.

10. У якому рядку всі слова написано правильно?

А) Харків, тоньший, радість, різкий, скриньці, голці;

Б) інший, ляльчин, кавказький, вишень, Горький, донецький;

В) мазь, доньчин, баский, тьмяний, матінці, менший;

Г) їдальня, різбяр, станьте, ніжність, ненчин, плаский.

11. Знайдіть рядок, у словах якого допущено помилки

А) плежневий, аванпостний, зап'ястний, кістлявий, проїзний, баластний, піаністці;

Б) щасливий, компостний, пестливий, брязкнути, масний, оптимістці;

В) чесний, контрастний, студентський, хворостняк, шістнадцять, блиснути;

Г) ремісник, частці, хвастливий, турист ський, шістнадцять, сонце.

12. Оберіть правильний варіант відповіді. Одна літера *н* пишеться

- А) у збільшувально-підсилювальному суфіксі;
- Б) у прикметниках зі значенням можливості або неможливості дії;
- В) у прикметниках старослов'янського походження;
- Г) у дієприкметниках.

13. У якому рядку всі слова написано правильно?

- А) туманний, зняряддя, вивершений, молодістю, вісню, спросоння
- Б) кінний, священний, старанно, гіллястий, ллється
- В) розява, неказаний, колосся, Ілля, вихований, миттю
- Г) здійсненість, здоровенний, бованіти, безвинний, роззброїти, воз'єднання.

14. Знайдіть речення, у якому є орфографічна помилка.

- А) Любов до природи, дбайливе ставлення до неї тісно пов'язане з поняттям «батьківщина».
- Б) У нашому маленькому мальовничому місті протікає річка Борозенка.
- В) За народним повір'ям після завершення будівництва хати обов'язково роблять вінок і ставлять на хаті.
- Г) У свідомості людини їжа завжди постає як першочергова потреба її життя.

15. У якому рядку всі слова написано правильно:

- А) Леся українка, Панас Мирний, Жан-Жак, Президент України, Народний артист України, народи півночі.
- Б) Панамський Перешийок, Голова Верховної ради України, Богдан, Венера, Стрийський парк, Північний полюс.
- В) Чумацький Шлях, Львівська площа, Франкфурт-на-Майні, Західна Україна, Генеральний прокурор України, Тарас Шевченко.
- Г) Кабінет Міністрів України, Верховний суд України, республіка Білорусь, Азія, проспект Дружби народів, Будда

Орфографія

1. Орфограма — це:

- А) чітка рекомендація для правильного написання слова
- Б) правильне написання, що вибирається з ряду
- В) система правил про способи передачі звукового мовлення на письмі
- Г) розділ мовознавства в якому вивчається система правил для забезпечення передачі звукового мовлення на письмі.

Записати слово з орфограмою на межі морфем (значущих частин слова), позначити орфограму (напр.: роззброєний, розрісся).

2. Буквосполучення *ри, ли* в коренях українських слів та написання *е, и* в деяких словах, що не перевіряються наголосом (*левада, кочерга*), пояснюється: А) фонетичним принципом орфографії

Б) морфологічним принципом

В) історичним принципом

Г) смисловим.

3. М'який знак не пишеться

А) перед буквою *о*

Б) перед буквосполученням *йо*

В) у дієсловах на *-ть, -ться*

Г) після букв, що позначають губні та шиплячі приголосні, а також після букви *р*.

4. Апостроф ставиться перед буквами *я, ю, є, ї* після букв

А) *к, п, т, ф, х*

Б) *д, т, з, ц, ч, ж*

В) *б, п, в, м, ф*

Г) *г, к, х та ж, ч, ш*.

5. Апостроф не ставиться після букв, що позначають губні приголосні, перед буквами *я, ю, є, ї* в словах

- А) сузір'я, міжгір'я, повір'я, пір'я
- Б) черв'як, верб'я, арф'яр, верф'ю
- В) медвяний, рутвяний, мавпячий, цвях
- Г) без'ядерний, під'їхати, двох'ярусний.

Дібрати й записати слово, в якому після букви *р* перед *я* не ставиться апостроф, записати це слово фонетичною транскрипцією (наприклад: *повітря* [пов'ітр'а]).

6. М'який знак не пишеться в таких словах

- А) Ольці, бурульці, доньчин, Саньчин
- Б) Оксанці, Галинці, спілці; матінчин
- В) яблунь, пісень, земель, знань
- Г) думають, прагнуть, стараються.

Дібрати й записати слово із буквою *н* перед буквою, що позначає шиплячий приголосний, записати це слово фонетичною транскрипцією (наприклад: *мениший* [менший], *кінчик* [к'інчик], *баничик* [баншчик]).

7. М'який знак треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А) гуцульс..кий інтер..єр;
- Б) угор..ське консул..ство;
- В) п'ят..десяти чотир..ох;
- Г) віз..ми за вірець...

8. Спрощення приголосних на письмі відбувається на місці пропуску в усіх словах рядка

- А) якіс..ний, хвас..ливий, чес..ний, захис..ник;
- Б) шіс..десят, ус..ний, ціліс..ний, пристрас..ний;
- В) наміс..ник, влас..ний, свис..нути, сер..цевий;
- Г) балас..ний, буревіс..ник, ненавис..ний, проїз..ний.

Морфологія

1. У якому рядку всі закінчення іменників у формі орудного відмінка написано правильно:

- А) перемогою, надією, працею, їжою, сівбою;
- Б) хвилею, Марією, тишею, тривогою, душею;
- В) новиною, вишнею, господинею, межою, пушкою;
- Г) вдачою, домівкою, кручою, мрією, газдиньою.

2. Оберіть рядок, у якому правильно визначене закінчення поданих іменників у родовому відмінку однини: *колектив, гурт, хор, оркестр*

- А) закінчення -у мають іменники, що позначають збірні поняття;
- Б) закінчення -а мають іменники, що позначають сукупність предметів;
- В) закінчення -а мають іменники, що позначають назви осіб та істот;
- Г) закінчення -а мають іменники, що позначають назви осіб, власні імена та прізвища.

3. У якому рядку закінчення іменників у формі родового відмінка однини записано правильно?

- А) розуму, болю, виступу, поля, парламента;
- Б) приятеля, туману, тижня, коридору, зошита;
- В) кисню, Ватикану, вокзалу, трамвая, горизонту;
- Г) берегу, трикутника, вівторка, спирту, гектару.

4. У якому рядку закінчення іменників у формі кличного відмінка записано правильно?

А) Віталіє, Богдане, маляре, вчителю, тату;

Б) Ганно, Маріє, земле, сестро, Миколе;

В) Соломіє, соколе, Іллє, діду, Геннадію;

Г) батьківщино, крає, зірко, Наталю, мріє.

5. Оберіть рядок, у якому всі іменники у формі орудного відмінка записані правильно:

А) радістю, віссю, тінню, нехворощцю, височінню;

Б) матір'ю, якістю, жовцю, подорожжю, ніччю;

В) верфю, сіллю, любов'ю, вістю, розкішшю;

Г) повістю, Россю, кров'ю, пристрастю, пам'яттю.

6. У якому рядку від усіх прикметників правильно утворено вищий ступінь порівняння?

А) вужчий, дорожчий, вищий, рідший, ширший;

Б) чорніший, поганіший, молодший, нищий, легший;

В) глибший, гарніший, рідніший, чистіший, добріший;

Г) кращий, частіший, залізніший, смачніший, ніжніший.

7. У якому рядку сполуки числівника з іменником записано правильно?

А) чотири ясеня, шістнадцять комп'ютерів, кілька місяців, мільйон гривень, дві з половиною години;

Б) перше лютого, п'ять кілограмів, нуль одиниць, одна друга гектара, сорок другий день;

В) два стільця, одна книжка, тисяча тонн, дві восьмих урожаю, троє учнів;

Г) з Восьмим Березнем, три пущі, вісім дівчат, півтора яблука, троє квіток.

8. Оберіть правильну відповідь. Як пишуться дієприкметники *не/до/торканий*, *не/до/в'язаний*?

А) не з дієприкметниками завжди пишеться разом;

Б) не з дієприкметниками завжди пишеться окремо;

В) разом, бо немає залежних слів;

Г) не з дієприкметниками пишеться разом, якщо утворюється від дієслів з недо.

9. Як відмінюються складені кількісні числівники, наприклад: сімсот дев'яносто?

А) у складених числівниках змінюється лише остання складова частина;

Б) у складених числівниках відмінюється кожна частина;

В) складені числівники не відмінюються;

Г) змінюється тільки перша складова частина.

10. У якому рядку правильно записано числівники у формі орудного відмінка?

А) п'ятьомастами шестидесятьма вісьма;

Б) чотиристами сімдесятьма трьома;

В) двомастами дев'яностами чотирма;

Г) вісьмомастами вісімдесятьома одним.

11. У якому з поданих рядків словосполучення записано правильно?

А) розмовляли з дев'яносто студентами, дипломи вручали сто випускникам, підручників не хватило сорок учням;

Б) розмовляли з дев'яноста студентами, дипломи вручали стам випускникам, підручників не хватило сорока учням;

В) розмовляли з дев'яноста студентами, дипломи вручали ста випускникам, підручників не хватило сорока учням;

Г) розмовляли з дев'яностами студентами, дипломи вручали стам випускникам, підручників не хватило сорокам учням.

12. Оберіть рядок, у якому правильно визначено, як пишеться частка ні із займенниками: *ні/з/ким, ні/до/кого, ні/при/кому, ні/в/чому*:

А) разом, бо частка ні із займенником завжди пишеться разом;

Б) окремо, бо між часткою і займенником є прийменник;

В) окремо, бо частка ні із займенником завжди пишеться окремо;

Г) разом, бо між часткою і займенником стоїть прийменник.

13. У якому рядку всі слова пишуться разом?

А) народно/поетичний, держ/замовлення, місце/знаходження, кисло/молочний

- Б) народно/демократичний, екс/президент, міно/носець, кисло/солодкий;
В) народно/комедійний, виставка/ярмарок, класично/традиційний, місце/
зростання;
Г) народо/населення, бензо/показчик, науково/виробничий, молоко/
приймальний.

14. У якому рядку всі слова пишуться через дефіс?

- А) науково/фантастичний, рута/м'ята, пів/Європи, синювато/рожевий;
Б) науково/освітній, гора/Сапун, пів/яблука, біло/чорний;
В) науково/популярний, льон/довгунець, ліберально/демократичний, синьо/
окий;
Г) науково/доведений, художник/модельєр, фруктово/овочевий, молоко/
переробний.

15. У якому рядку всі слова пишуться разом?

- А) на/в/коло, на/при/кінці, ніби/то, у/наслідок, мов/би;
Б) з/за, де/не/де, одним/одна, на/слово, що/до;
В) по/справжньому, із/під, по/сусідськи, тишком/нишком, на/право;
Г) по/перше, казна/коли, пліч/о/пліч, ад/же, в/обмін.

Будова слова й способи словотворення

1. Значущі частини слова (морфеми) є такі:

- А) основа слова й закінчення;
- Б) основа слова, корінь й закінчення;
- В) корінь, префікс, суфікс, закінчення;
- Г) корінь, префікс, суфікс, закінчення, сполучний голосний (у складних словах).

Дібрати та записати слово, що відповідає схемі: префікс, корінь, закінчення; розібрати слово за будовою (наприклад: вимова, порада).

2. Основа слова - це

- А) головна значуща частина слова, що містить спільне значення споріднених слів;
- Б) частина слова наведені без закінчення, що виражає лексичне значення слова;
- В) змінна значуща частина слова, що виражає його граматичне значення;
- Г) значуща частина слова, що стоїть після кореня.

3. Безафіксний спосіб - це

- А) спосіб творення слів, при якому дві й понад основ об'єднуються в одне слово;
- Б) утворення нового слова додаванням до твірної основи префікса й суфікса;
- В) утворення нового слова від твірної основи без додавання суфіксів й префіксів;
- Г) утворення нового слова через злиття словосполучення.

4. Складноскорочені слова утворюються

- А) способом зрощення слів;
- Б) способом складання від скорочених основ;
- В) безафіксним способом;
- Г) суфіксальним способом.

5. Нульові закінчення наявні у словах:

- А) метро, кашне, манто, фойє;
- Б) вчора, взимку, мимохіть, слідом;
- В) край, народ, день, писар;
- Г) читати, перемогти, навчаючи, вивчивши.

Скласти (пригадати) й записати речення (чи два речення), в якому слово із нульовим закінченням вживалося б в прямому й в непрямому відмінках (наприклад: Де ліс, там й біс, а де немає лісу – не шукай біса. (Нар. творч.) Це нормально, коли в кожній людині є хліб, є і до хліба).

6. Спільнокореневими є слова:

- А) книга, книжки, у книзі; книжками;
- Б) вода, водяний, приводити, водогін;
- В) веселка, повеселити, веселощі, веснянка;
- Г) мудрець, перемудрити, любомудре, премудрий.

Пригадати і записати народне прислів'я, в якому вжито спільнокореневі слова; ці слова підкреслити, виділити у яких корені (наприклад: Яблучко від яблунки недалеко відкотиться. Блискавка блисне – камінь трісне. Береженого Бог береже. Писав писака, не розбере і собака) або дібрати і записати 5-8 спільнокореневих слів; в кожному слові виділити корінь.

Лексикологія й фразеологія

1. У якому рядку всі виділені слова у словосполученнях вжито у прямому значенні?

А) блискуче майбутнє, малинове варення, малинові уста;

Б) голова дівчини, теплий одяг, корінь берези;

В) соковитий голос, тепле проміння, чиста совість;

Г) кам'яний берег, солодкий спів, золоті слова;

Д) гірка правда, колючий сніг, відкритий характер.

2. Знайдіть рядок, у якому всі слова є багатозначними

А) важкий, гарячий, виходити, багаж, брат;

Б) підняти, аптека, бронхіт, бузок, залізний;

В) древній, розбити, білий, синонім, уран;

Г) червоний, вільний, погроза, підмет, грип;

Д) клімат, дар, тримати, закінчення, периметр.

3. До слів якого рядка не можна підібрати синонімів

А) клопотання, їхати, дорога, дорогий, дім;

Б) коза, клен, підмет, метр, Вінниця;

В) милий, їти, достиглий, гора, багатий;

Г) горіти, гострий, короткий, сум, волосся;

Д) дотепний, поле, крик, їжа, думати.

4. Укажіть, в якому рядку всі слова є загальноживаними

А) добро, радість, місто, вуйко, витвір;

Б) благання, герой, намисто, промінь, когут;

В) боярин, щастя, правиця, ходити, сон;

Г) квітка, рать, день, годинник, оазис;

Д) дерево, мораль, гречка, досвід, студент.

5. Якими лексичними одиницями є слова заїзд - з'їзд, зброя - збруя?

А) синонімами;

Б) антонімами;

В) омонімами;

Г) паронімами;

Д) фразеологізмами.

6. Який фразеологізм є антонімом до вислову стояти як пень?

А) стояти на власних ногах;

Б) стояти на краю безодні;

В) сидіти склавши руки;

Г) бігти стрімголов;

Д) скрутити собі в'язи.

7. Виберіть речення, у якому неправильно вжито слово неділя.

А) у неділю дідусь з онуком пішли гуляти у зимовий парк;

Б) була неділя, тихий час дозвілля;

В) вербна неділя - назва християнського свята;

Г) одна неділя має сім днів;

Д) від неділі до неділі - все в одному ділі.

8. Виберіть рядок, у якому слова становлять синонімічний ряд

А) високо, низько, височина, низина, рівнина;

Б) височина, вишина, висота, височінь, вись;

В) високий, височенький, високість, високогірний, високогір'я;

Г) висотний, висотник, верховина, верхівка, верхів'я;

Д) вишитий, вишивка, вишивання, вишиванка, вишивати.

9. Виберіть рядок, у якому слова становлять синонімічний ряд

А) мовчазливий, мовчазність, мовчазна, мовчанка, мовчати;

Б) мовчазний, говіркий, говірка, мовчун, мова;

В) мовчазний, небалакучий, неговіркий, маломовний, небагатослівний;

Г) мовчати, говорити, слухати, кричати, шептати;

Д) слово, словник, префікс, закінчення, суфікс.

10. У якому рядку подано синоніми до запозичених слів *негоціант*, *афіша*, *нюанс*, *аплодисменти*, *бард*?

А) купець, оголошення, відтінок, оплески, поет;

Б) продавець, запрошення, можливість, турбота, митець;

- В) продавати, запросити, відтинати, турбуватися, співати;
Г) купувати, оголосити, відтінити, плескати, поетизувати;
Д) меценат, картина, нота, аплодувати, боян.

11. У якому рядку всі слова вжито в переносному значенні?

- А) летіти літаком, українська мова, світло знань;
Б) білий сніг, високий будинок, тихий крик;
В) читати книгу, гартувати сталь, іти з товаришем;
Г) холодний погляд, тверда рука, гірка правда;
Д) блискучий, богема, бокал, голосний, коса.

12. Виберіть рядок, у якому всі слова є термінами

- А) детектив, какаду, множення, контакт, посол;
Б) прагнення, абстракція, знаменник, депо, місто;
В) гуманізм, романтизм, чисельник, готель, кіло;
Г) генерація, гіпотеза, теорія, сезон, доказ;
Д) дифтонг, ділення, гіпотенуза, фонетика, бемоль.

Елементи практичної риторики

1. Риторика – це

- А) відповідь, заперечення, зауваження одного з учасників діалогу іншому;
- Б) наука про правильну вимову та наголошення слів;
- В) теорія ораторського мистецтва;
- Г) емоційне ствердження або заперечення якогось факту.

2. Батьківщиною красномовства вважають

- А) Давній Єгипет;
- Б) Стародавній Китай;
- В) античну Грецію;
- Г) Давній Рим.

3. Батьком риторики називають

- А) Арістотеля;
- Б) Платона;
- В) Демосфена;
- Г) Цицерона.

4. Видатні оратори Київської Русі – це

- А) Демосфен та Цицерон;
- Б) Іларіон та Кирило Туровський;
- В) Феофан Прокопович та Григорій Сковорода;
- Г) Михайло Ломоносов та Георгій Кониський.

5. Тема виступу – це

- А) основний шлях, завдяки якому через мовлення інформація доходить до слухача;
- Б) роз'яснення, тлумачення, інтерпретація подій та фактів;
- В) основна галузь роздумів оратора, у межах якої він добирає явища та факти, що розглядаються у виступі;
- Г) уміння оратора виступати без підготовки.

6. План лекції – це

- А) повний письмовий виклад змісту виступу;

- Б) слова та звороти, які означають поняття та явища певної галузі знання;
- В) узагальнюючі думки, що мають лаконічну, відточену мовну форму;
- Г) послідовність і взаємозв'язок тематичних частин виступу, зафіксований у вигляді переліку ключових понять або суджень.

7. Ясність мовлення – це

- А) насиченість виступу новими фактами, актуальними проблемами;
- Б) смислова прозорість виступу, що забезпечує його зрозумілість, доступність у засвоєнні слухачами;
- В) якість мовлення, що відбиває здатність оратора спонукати слухачів до творчої діяльності;
- Г) якість мовлення, яка полягає в його мелодійності, плавності, інтонаційній виразності.

8. Образність мовлення оратора – це

- А) ясність, точність, логічна переконливість публічного виступу;
- Б) уміння говорити ясно, без ускладнень, надуманих образів і туманних зворотів;
- В) наявність у виступі живих картин, які дають змогу не лише осмислювати почуте, а ніби сприймати його всіма почуттями - бачити, чути тощо;
- Г) якість виступу, що відбиває здатність оратора розглядати конкретні факти і явища, давати їм чіткі наукові та політичні оцінки.

9. Лаконічність мовлення відбиває

- А) словниковий запас оратора;
- Б) нормативність, літературність мовлення оратора;
- В) здатність оратора говорити стисло, залишаючись максимально зрозумілим;
- Г) емоційність, натхненність і піднесеність мовлення.

10. Зразком іронії є така фраза

- А) теорія, мій друже, сіра, зеленим є лиш дерево життя. (*Г. Гейне.*);
- Б) цитування – дослівне передавання чужого висловлювання;
- В) древо мислі вродило – цитати, цитати, цитати. (*Л. Костенко.*);
- Г) молодим ораторам рекомендується не топтити в цитатах власні думки.

11. Найчастіше в публічних виступах на суспільну тему вдаються

А) до ораторського підстилю публіцистичного стилю;

Б) до науково-навчального підстилю наукового стилю;

В) до белетристичного підстилю художнього стилю;

Г) до розмовно-побутового стилю.

12. Гумор – це

А) добродушне осміювання чийхось вад;

Б) різке висміювання чогось негативного;

В) особливо дошкульна викривальна насмішка, що виявляє ненависть і презирство до зображуваного;

Г) приховане глузування, засноване на називанні супротивного, коли про щось говориться ніби в позитивному плані, але підтекст засвідчує протилежне.

Тематичне оцінювання 11 клас

Словосполучення і речення, синтаксичні зв'язки в них

1. Найменша синтаксична одиниця – це ...
 - А) словосполучення
 - Б) речення
 - В) слово
 - Г) фразеологізм
2. Що таке словосполучення?
 - А) два і більше повнозначних слів, які пов'язані між собою за змістом;
 - Б) стійка сполука слів, яку можна замінити словом;
 - Д) одне і більше слів, яке випереджає закінчену думку;
3. За будовою словосполучення поділяються на ...
 - А) узгодження, прилягання, керування;
 - Б) прості, складні;
 - В) іменникові, займенникові, дієслівні;
 - Г) прості, складні, складені.
4. Вкажіть типи підрядного зв'язку
 - А) прості, складні;
 - Б) іменникові, прикметникові, прислівникові;
 - Г) узгодження, керування, прилягання.
5. Визначте тип підрядного зв'язку в словосполученні
 - А) Співаю голосно;
 - Б) узгодження;
 - В) керування;
 - Г) прилягання.
6. Визначте тип підрядного зв'язку в словосполученні
 - А) Зачарована Десна;
 - Б) узгодження;
 - В) керування;
 - Г) прилягання.

7. Визначте тип підрядного зв'язку в словосполученні

- А) пиріг з яблуками;
- Б) узгодження;
- В) керування;
- Г) прилягання.

8. Оберіть словосполучення із підрядним зв'язком прилягання

- А) Зелені свята;
- Б) сісти перепочити;
- В) сік із яблук;
- Г) мамина вишня.

9. Оберіть словосполучення із підрядним зв'язком узгодження

- А) червоний колір;
- Б) підійду до тебе;
- В) ходжу дуже швидко;
- Г) походить від імені.

10. Оберіть словосполучення із підрядним зв'язком керування

- А) епічна поема;
- Б) уважно слухати;
- В) подібний до грому;
- Г) добре рахувати.

11. Усі словосполучення подано в рядку

- А) Квітка пахне, мама посміхається, взяв зі столу;
- Б) Ходити й говорити, навколо клумби, після тебе;
- В) Мовний етикет, солов'їний спів, дуже гарний;
- Г) Буду читати, нехай зайде, приїхав вчора.

Види простих речень

1. За метою висловлювання речення поділяються на
 - А) розповідні, питальні, окличні;
 - Б) розповідні, окличні, спонукальні;
 - В) розповідні, питальні, спонукальні;
 - Г) питальні, спонукальні, окличні.
2. За емоційним забарвленням речення поділяються на
 - А) Окличні, неокличні;
 - Б) Розповідні, окличні;
 - В) Окличні, питальні;
 - Г) Розповідні, питальні.
3. Речення, які містять повідомлення або розповідь про щось – це
 - А) Питальні;
 - Б) Окличні;
 - В) Розповідні;
 - Г) Спонукальні.
4. Речення, які містять наказ, заклик, прохання, вимогу –це
 - А) Окличні;
 - Б) Розповідні;
 - В) Спонукальні;
 - Г) Питальні.
5. Речення, які містять запитання- це
 - А) Спонукальні;
 - Б) Неокличні;
 - В) Питальні;
6. Речення І квіти, і трави, і води з весною вітають мене!
 - А) Питальне;
 - Б) Спонукальне;
 - В) Розповідне.
7. Речення На небі яскраво сяяло сонце, але вже не дуже гріло.

А) Питальне;

Б) Розповідне;

В) Спонукальне.

8. Односкладним безособовим реченням є таке

А) Не надійся, Грицю, на дурницю;

Б) «Не хочу» і «не можу» - то рідні брати;

В) Брехати – не ціпом махати;

Г) Немає лісу без калини, а села без болота.

9. Неповним реченням є таке

А) Ми хоч бідні, але гідні;

Б) Бідному завжди вітер в очі;

В) Бідність – не гріх;

Г) Бідняцька цнота краща від панського злота.

Види складних речень

1. Складним реченням є речення

А) яке містить у собі одну граматичну основу і є ускладненим (звертанням, вставними словами, вигуками тощо);

Б) яке складається з двох чи кількох простих речень, об'єднаних в єдине ціле за змістом та інтонацією;

В) будь-яке речення, яке служить будівельним матеріалом для тексту;

Г) яке містить у собі одну граматичну основу, є поширеним і двоскладним.

2. Складні речення поділяються на

А) поширені і непоширені;

Б) ускладнені і неускладнені;

В) повні і неповні;

Г) сполучникові, безсполучникові та речення із різними видами (сполучниковим і безсполучниковим) зв'язку.

3. Складносурядним називається таке складне сполучникове речення

А) яке складається з головного і кількох підрядних речень;

Б) яке складається з головного і залежного речення;

В) яке складається з двох або кількох синтаксично рівноправних речень;

Г) яке складається з двох або більше простих речень, кожне з яких ускладнене звертанням, вставними словами, однорідними членами речення тощо.

4. Складнопідрядним реченням з підрядним означальним є таке складне речення, в якому

А) залежна частина роз'яснює зміст одного із членів головного речення;

Б) залежна частина вказує на спосіб або ступінь дії головного речення;

В) залежна частина пояснює той чи інший головний або другорядний член головної частини, виражений іменником чи іншою частиною мови в значенні іменника;

Г) залежна частина вказує на місце дії головного речення.

5. Складним безсполучниковим є речення

А) Якби ви вчилися так, як треба, то й мудрість би була своя (Т.Шевченко.);

- Б) Даремно говорить про згоду, коли нема ладу серед народу (Б.Грінченко.);
- В) Я чув легенду: Прометей добув огонь для всіх людей. (М.Упенник.);
- Г) Я змалку знав, що Прометей здобув огонь для всіх людей (За М.Упеником.)
6. Складнопідрядним реченням із підрядним причини є речення
- А) Онукам буде дід оповідать щасливий про лихо, що колись ходило по землі (Й.В.Сладек.);
- Б) Як ранок угорі засвітиться перлово, з криниці вмиюся... (Л.Стафф.);
- В) Жену вперед коня, щоб линув, ніби птах (А.Міцкевич.);
- Г) Я звик високо голову держати, бо маю честь і мужність без догани (Г.Гейне.).

Основні пунктограми у простому реченні

1. Між не пов'язаними сполучниками однорідними членами речення ставиться
А) кома;
Б) двокрапка;
В) тире;
Г) кома і тире.
2. Перед узагальнюючим словом, яке стоїть після однорідних членів речення ставиться
А) двокрапка;
Б) тире;
В) кома;
Г) крапка з комою.
3. Означення, виражені прикметниками й дієприкметниками із залежними від них словами (прикметниковими і дієприкметниковими зворотами) перед означуваним словом відокремлюються
А) завжди;
Б) якщо мають додатковий обставинний відтінок значення;
В) якщо пояснюють іменник — власну назву;
Г) якщо включають підсилювальні прислівники і частки (особливо, зокрема, навіть, хоч, аж).
4. Уточнюватись можуть
А) тільки обставини місця і часу;
Б) тільки обставини й означення;
В) всі другорядні члени речення;
Г) будь-які члени речення.
5. У кінці речення звертання стоїть у такому реченні
А) Поезіє! У штольнях самоти все зводимо повітряні мости.
(В. Базилевський);
Б) Пульсуйте ви, слова мого рядка, мов світляки морського маяка
(П. Воронько);

- В) О мріє, мріє, в нетерпінні куди ти завела мене? (М. Черниченко);
- Г) Що ж будем робити, братове? (П. Осадчук).
6. Відокремлена прикладка є у реченні
- А) І він мерщій згадав, ледащо, материну мову (В. Шукайло);
- Б) У слово маминого серця вслухаюсь, тішуся, росту (О. Матійко);
- В) Не занімійте вік, вуста, і вимовляйте слово-мрію (О. Ющепко);
- Г) Слова, як люди, незвичайні в неодновимірності їх (П. Пиребийніс).

7. Якщо узагальнююче слово стоїть після однорідних членів речення, то перед узагальнюючим словом ставиться:

- А) двокрапка;
- Б) тире;
- В) крапка з комою;
- Г) кома.

8. Якщо перед звертанням стоїть вигук о (ой), який тісно пов'язаний із ним інтонаційно і виконує роль частки, між вигуком і звертанням

- А) ставиться кома;
- Б) ставиться знак оклику;
- В) ставляться три крапки;
- Г) розділовий знак не ставиться.

9. Вставні слова виділяються у реченнях

- А) комою (комами);
- Б) дужками;
- В) тире або комою (комами);
- Г) тільки тире.

10. Поширена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом, відокремлюється

- А) тільки якщо стоїть перед присудком;
- Б) тільки якщо стоїть після присудка;
- В) тільки якщо вона уточнює іншу обставину і стоїть після неї;
- Г) у будь-якій позиції до присудка.

11. Додаток відокремлюється в такому реченні

- А) Людям — як болото, а матері — як злото (Нар. Творч.);
- Б) На світі знайдеш усе, крім рідної матері (Нар. Творч.);
- В) Нема того краму, щоб купити маму (Нар. Творч.);
- Г) Тільки в світі правди, що рідная мати (Нар. Творч.).

12. Вставними ніколи не бувають такі слова

- А) звичайно, зрозуміло, напевне, правда, безперечно;

- Б) мабуть, можливо, здається, може, може бути;
 В) навіть, майже, принаймні, все-таки, мовби, нібито;
 Г) навпаки, по-перше, по-друге, нарешті, насамперед, виявляється.

Основні пунктограми у складному реченні

1. Між частинами складносурядного речення кома не ставиться
 - А) якщо в другій частині говориться про наслідок того, про що йдеться в першій;
 - Б) якщо є спільне слово для обох частин;
 - В) якщо частини речення ускладнені відокремленими членами речення;
 - Г) якщо частини речення ускладнені звертаннями або вставними словами.
2. Між частинами складного безсполучникового речення ставиться двокрапка
 - А) якщо зміст частин протиставляється;
 - Б) якщо друга частина виражає наслідок або висновок з того, про що йдеться у першій;
 - В) якщо друга частина виражає різку зміну подій;
 - Г) якщо друга частина виражає причину того, про що йдеться у першій, або розкриває зміст попередньої.
3. Між частинами складного безсполучникового речення ставиться тире
 - А) якщо частини значно поширені або далекі за змістом;
 - Б) якщо друга частина виражає наслідок або висновок з того, про що йдеться в першій, або зміст частин протиставляється;
 - В) якщо друга частина виражає причину того, про що йдеться у першій;
 - Г) якщо у першій частині є слова чути, знати, бачити, розуміти тощо.
4. Тире ставиться між частинами такого складного безсполучникового речення
 - А) Багато няньок – дитина без носа;
 - Б) Жіночий язик – меч: він ніколи не ржавіє;
 - В) Брати – як коти: вони погризуться і помиряться;
 - Г) З дочками таке: до десяти тішишся, після двадцяти віддати мрієш.
5. Двокрапка ставиться між частинами такого складного безсполучникового речення
 - А) Як сонце могуте, такий будь і ти: на доброго й злого ти рівно світи (Б.Грінченко.);

Б) Горе й радість дає нам життя молоде – прийде старість, і радість уся пропаде (Б.Грінченко.);

В) Сонце сходить із-за гаю, став, як злото, засіяв... (Б.Грінченко.);

Г) Весна іде, радіє все усюди: і темний ліс, і пташечка, і люди (Б.Грінченко.).

6. Кома, двокрапка, кома – такі розділові знаки ставляться у реченні

А) Одійде в морок підле і лукаве, холуйство у минувшину спливе, і той ніколи не доскочить слави, хто задля неї на землі живе (В.Симоненко.);

Б) На світі законів чимало, я нагадаю один: щоб море не висихало, потрібно багато краплин (В.Симоненко.);

В) Я чую у ночі осінні, я марю крізь синій сніг: востає туге коріння у землю глевку із ніг (В.Симоненко.);

Г) Пройдуть зливи, замовкнуть грози, задрімають вітри на ланах (В.Симоненко.)

Пряма мова. Діалог

1. Чуже мовлення, передане дослівно, без змін, називається

А) непрямою мовою;

Б) прямою мовою;

В) словами автора.

2. Якщо слова автора стоять після прямої мови, між ними ставиться

А) тире;

Б) крапка із комою;

В) двокрапка.

3. При заміні прямої мови непрямою;

А) пряма мова стає головним реченням, а слова автора – залежним;

Б) слова автора стають головним реченням, а пряма мова – залежним;

В) пряма мова й слова автора стають рівноправними частинами складного речення.

4. Діалог – це

А) пряма мова, що передає розмову двох чи кількох осіб;

Б) чуже мовлення, що передається не дослівно, а із збереженням лише основного змісту висловлювання;

В) дослівний уривок із чийогось висловлювання, тексту, що наводиться для підтвердження чи пояснення своїх думок.

5. Речення з непрямою мовою – це

А) Прислів'я каже: «Більш роби, та менше говори...»;

Б) «Все перемелеться - буде мука», - то легка поговорка, та правда тяжка;

В) Ми спитали у сороки, скільки їй, сороці, років;

Г) Рід жаб'ячий надумався прохати собі в болото короля.

Скласти речення з прямою мовою, перебудувати його на речення з непрямою мовою.

6. Речення, що містить цитату це

А) Під'їхав юнак на коні і сказав: «Дай, дівчино, напитись мені».

(В. Сосюра);

Б) Підлість й «моя хатина скраю» влучно б'ють по душах дотепер
(У. Черепков.);

В) «Оце розвеличався! » - Барвінок, сміючись, озвався (Б. Грінченко);

Г) Як я ходив на вечорниці, то ти пішки попід стіл ходила і казала до кота :
«Вуйку, посуньтесь! » (нар. творчість).

Будова тексту

1. Текст – це

- А) група речень, об'єднаних граматичним та смисловим зв'язком, що виражають думку вільніше й повніше порівняно із реченням;
- Б) продукт мовленнєвого процесу, що характеризується тематичною завершеністю, цілісністю, відображає ставлення автора до висловленого змісту;
- В) використання виражальних засобів мови в процесі конкретного говоріння, що відбувається в звуковій чи писемній формі;
- Г) різновид літературної мови, що обслуговує певну сферу суспільного життя.

2. Типи мовлення існують такі

- А) розповідь, опис, роздум, оцінка предмета;
- Б) розповідь, опис, оповідання, повість;
- В) оповідання, повість, роман, казка.

3. Стиль мовлення – це

- А) вид тексту, який залежить від особливостей змісту і форми, обсягу та способу побудови, певними стилістичними ознаками;
- Б) різновид літературної мови, який використовується за певних умів спілкування;
- В) система фонетичних, лексичних словотворчих та граматичних засобів, що служать для спілкування та висловлення думки;
- Г) швидкість чи повільність мовлення та паузи між мовленнєвими уривками.

4. Жанри мовлення існують такі

- А) науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний;
- Б) опис, розповідь, роздум, оцінка предмета;
- В) стаття, відгук, нарис, повість, поема, лист, розписка;
- Г) монолог та діалог.

5. Стаття 48. Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло (Конституція України). Це висловлювання належить до

А) наукового стилю;

Б) художнього стилю;

В) публіцистичного стилю;

Г) офіційно-ділового стилю.

6. Її коханий ніжно цілував, і заридала Мавка, і упали, мов перли, квіти між високих трав, а люди їх «конвалії» назвали (Л.Забашта).

Це висловлювання є:

А) описом;

Б) роздумом;

В) поєднанням розповіді та опису.

Елементи практичної риторики

1. Риторика – це

- А) відповідь, заперечення, зауваження одного з учасників діалогу іншому;
- Б) наука про правильну вимову та наголошення слів;
- В) наука і мистецтво переконувати співрозмовників;
- Г) емоційне ствердження або заперечення якогось факту.

2. Оратор – це особа, яка

- А) виразно читає;
- Б) створює промову;
- В) редагує тексти;
- Г) виголошує промову.

3. Мета будь-якого інформаційного виступу – це

- А) переконати слухача;
- Б) нав'язувати свою думку іншим;
- В) дати відомості про той чи інший предмет;
- Г) орієнтуватися в часі.

4. Одним з основних видів усного монологу є

- А) повідомлення;
- Б) доповідь;
- В) пояснення;
- Г) інструкція.

5. Викликає в аудиторії довіру й серйозне сприйняття така особливість мовця:

- А) чарівність;
- Б) доброзичливість;
- В) обізнаність;
- Г) об'єктивність.

6. До основних діалогічних жанрів НЕ належить

- А) бесіда;
- Б) телефонна розмова;
- В) монолог;

Г) листування.

7. До оцінювальних жанрів належать

А) полеміка, диспут, суперечка, бесіда;

Б) похвала, осуд, рецензія, характеристика;

В) виступ, повідомлення, доповідь, промова;

Г) монолог, діалог, полілог, епілог.

8. Дайте визначення поняттю етикет:

А) манера поведінки;

Б) відчуття міри, перевищивши яке, можна образити людину;

В) стриманість в оцінці своїх чеснот, знань і становища в суспільстві;

Г) здатність скоювати безкорисливі вчинки, не допускати приниження заради матеріальної або іншої вигоди.

9. До основних етикетних жанрів належать

А) привітання;

Б) похвала;

В) вибачення;

Г) докір.

10. Небажаною є етикетна форма

А) Доброго ранку!

Б) Доброго дня!

В) Добридень!

Г) Добри вечір!

11. На що потрібно зважати, вибираючи форму привітання

А) вік людини й ситуацію мовлення;

Б) місце і час спілкування;

В) зовнішність та увагу співрозмовника;

Г) вміння слухати співрозмовника та враховувати його позицію.

12. Метафоричним є вираз

А) Український правопис добре опрацьований кількома поколіннями мовознавців;

Б) Пригорнись до мене, слово, коли щира ллється мова;

В) Мова – система звукових знаків, що виконує комунікативні пізнавальні, оцінні, естетичні та інші функції;

Г) І кожна мова – неповторна.

13. Зразком парадоксу є прислів'я

А) Яка головонька, така розмовонька;

Б) Усього буває на віку: по спині й по боку;

В) Тихше їдеш далі будеш;

Г) Двічі молодим не бути.

Список використаних джерел

1. Авраменко О.М. Українська мова : (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. загальн. середн. освіти – Київ : Грамота, 2019. – 208с.
2. Заболотний О.В. Українська мова : (рівень стандарту) : підруч. для 10-го кл. закл. загальн. середн. освіти / Заболотний В.В. – Київ : Генеза, 2018. –192с.
3. Заболотний О.В. Українська мова : (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. загальн. середн. освіти / Заболотний В.В. – Київ : Генеза, 2018. –192с.
4. Біляєв О.М., Симоненкова Л.М., Скуратівський Л.В., Шелехова Г.Т. Українська мова 10 – 11 кл. - Освіта, 2000. – 182с.
5. Глазова О.П. Рідна мова : 11 клас - «Ранок», 2007. – 198с.
5. Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Українська мова : навч. посібник. Київ : Либідь, 1998. – 207с.
6. Олійник О.Б. Українська мова. підручник для 10 – 11 кл. - Київ : «Альфа», 1995. – 188с.
7. Терещенко В.М. Навчально-методичний посібник : Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти / В.М. Терещенко, А.О. Панченков. – Харків : Соняшник, 2019. – 256с.